

Θέμα Γ-39. Υποθέστε ότι με την επιτυχία σας στις εξετάσεις αναγκάζεστε, για το χρονικό διάστημα των σπουδών σας, να μετοικήσετε και να βρεθείτε μακριά από το οικείο περιβάλλον σας. Αν σας δινόταν η ευκαιρία και δυνατότητα να δημιουργήσετε έναν κύκλο ανθρώπων, μέσα στον οποίο θα θέλατε να ζείτε, κυρίως, τον εξωσπουδαστικό χρόνο σας, σε ποια κριτήρια θα βασίζατε την επιλογή των προσώπων, που θα συγκροτούσαν το νέο ανθρώπινο περιβάλλον σας; Ας σημειωθεί ότι δεν ενδιαφέρει η περιγραφή συγκεκριμένων ανθρώπινων τύπων, αλλά η διατύπωση και η αιτιολόγηση των αρχών επιλογής, καθώς και η σύνθεση των χαρακτηριστικών που θα έπρεπε, κατά την άποψή σας, να συγκεντρώνει αυτός ο μικρόκοσμος, ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της κοινωνικής ζωής σας πέρα από το στενό πλαίσιο των σπουδών σας.

(Το θέμα τέθηκε στις εξετάσεις έτους 1986 σε όλες τις δέσμες)

Β. Θέση διαπιστωμένη από το θέμα: αυτή που αναλύεται και που στηρίζεται πάνω στις λέξεις: αναγκάζεστε, μετοικήσετε, οικείο περιβάλλον, δυνατότητα, κριτήρια, νέο ανθρώπινο περιβάλλον, αιτιολόγηση αρχών επιλογής, σύνθεση χαρακτηριστικών, μικρόκοσμος.

Γ. Ουσία του περιεχομένου: αυτή στηρίζεται στα παρακάτω σημεία: Οι έννοιες "αναγκάζεστε" και "μετοικήσετε" δηλώνουν τους περιορισμούς που τίθενται στον νέο άνθρωπο. Η σημασία του οικείου περιβάλλοντος (οικογενειακό, σχολικό, φιλικό, πόλη). Η δυνατότητα δημιουργίας ενός κόσμου νέου από τι εξαρτάται. Τα κριτήρια επιλογής (αυστηρά προσωπικά, αλλά και άλλα: ατομικά και κοινωνικά). Το νέο ανθρώπινο περιβάλλον ταυτίζεται με τον μικρόκοσμο.

Δ. Περιορισμοί του θέματος: η δομή του θέματος στηρίζεται υποχρεωτικά πάνω στη διαλεκτική σχέση των τριών παραγράφων του θέματος, ήτοι: διαμορφωμένη πραγματικότητα (οικείο περιβάλλον) - νέα πραγματικότητα (νέο ανθρώπινο περιβάλλον, μικρόκοσμος) - Κριτήρια ατομικά και κοινωνικά πάνω στα οποία στηρίζεται η δημιουργία του μικρόκοσμου. Ιδιαίτερη προσοχή στο ρήμα "έπρεπε".

Ε. Ανάλυση του θέματος με βάση τον προβληματισμό του: Η αναγκαστική απομάκρυνση του νέου από το οικείο περιβάλλον. Ποιο είναι αυτό και πώς επιδρά στη διαμόρφωση της προσωπικότητας του νέου ανθρώπου. Σαφές τέτοιο νοείται: οικογένεια, σχολείο, φίλοι, πόλη κ.ά. Αυτά ανάλογα με την οργάνωση και λειτουργία τους επιδρούν άλλοτε θετικά και άλλοτε αρνητικά. Αυτό το περιβάλλον λειτουργεί ενεργητικά και έτσι ο νέος τις περισσότερες φορές είναι παθητικός δέκτης των ερεθισμάτων του. Εδώ διαμορφώνεται η προσωπικότητα του νέου που θα παίξει σπουδαίο ρόλο στη μετέπειτα πορεία του για τη δημιουργία του νέου ανθρώπινου περιβάλλοντος. Ο νέος χώρος τώρα λειτουργεί διαλεκτικά με τον προηγούμενο. Εδώ δημιουργούνται νέες ανάγκες και προβλήματα που ο νέος έρχεται να επιλύσει. Θα πρέπει να στηριχτεί στις δικές του δυνάμεις, με υπευθυνότητα και προβληματισμό, αυτοανάλυση και αυτοκριτική, επιλογή προσώπων. Στην προσπάθειά του αυτή θα τον βοηθήσουν και κάποιοι άλλοι που πρέπει να διαλέξει χωρίς να κάνει λάθος επιλογής. Εδώ ακριβώς χρειάζονται τα κριτήρια επιλογής και τα χαρακτηριστικά που επιθυμεί να έχει η νέα κοινωνική πραγματικότητα που δημιουργείται για το νέο. Ο προβληματισμός τώρα γίνεται καθαρά ατομικός και προσωπικός. Αλλά υπάρχουν κάποιες γενικές αρχές που είναι σκόπιμο να παρατεθούν εδώ ως κατευθυντήρια σημεία επιλογής και χαρακτηριστικών στοιχείων του μικρόκοσμου. Η συνειδητοποίηση της πραγματικότητας, ατομική και κοινωνική, η ωριμότητα, η κριτική ικανότητα, η υπευθυνότητα, η συνέπεια, η ελευθερία είναι ασφαλώς κριτήρια επιλογής. Ο μικρόκοσμος τώρα μπορεί να έχει τα εξής χαρακτηριστικά: συναισθηματική και πνευματική επικοινωνία των μελών της ομάδας, αλληλεγγύη, συνεργασία, ισότητα, συμπράσταση. Για να επιτευχθούν όλα αυτά η προσπάθεια θα πρέπει να είναι ατομική και συλλογική.

ΣΤ. Χρησιμοποίηση βοηθημάτων με προκαθορισμένα πρότυπα: ευρύτατο φάσμα γνώσεων.

Ζ. Κοινωνιολογικό πρόβλημα: Κοινωνικοποίηση και ενηλικίωση, επιλογή ρόλων, σύγκριση ρόλων, κοινωνική πραγματικότητα, κοινωνικοί κανόνες.

Η. Βιβλιογραφία σελίδας: αλσχόλια για την αξιολόγηση των γραπτών στο βαθμολογικό κέντρο, β) Κοινωνιολογία, Γ. Λυκείου, ΟΕΔΒ 1985, γ) σχετική αρθρογραφία των εφημερίδων την επομένη των εξετάσεων. -

Γιώργος Κριμώνης-Φιλολόγος.
1986, Ιούνιος. -